

ART&DESIGN

Messziről jött dobozok

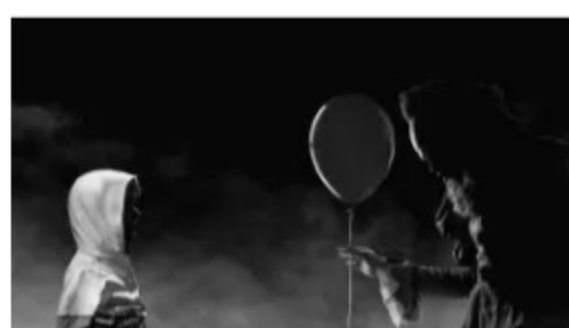
2007.11.06

Archív

A főoldalról ajánljuk

A mi Viharunk – Interjú Csere Zoltánnal

Stephen King a Big Mac menü irodalmi megfelelője?

Közelebb vinni a közönséget az alkotásokhoz

Yuri Okamoto tárgyait(?) nyugodtan nevezhetnénk türelemdobozoknak, ezzel szemben ő a sokkal selymesebb "képes ládikót" használja munkái műfaji megjelölésére, ami első hallásra kedves ugyan a fülnek, de nem sokat árul el a művekről.

Nos, olyan nyitott dobozokat kell elképzelni, amelyekben miniatűr, papírból formázott jelenetek láthatók, megannyi picurka emberi figurával, környezetük minden tartozékára kiterjedő figyelemmel. A *Cirkusz* című ládikóba például egy manézs kicsinyített mása zsúfolódott be, tengernyi nézővel, zenekarral és trapézon tornázó artistával. A költő emlékére készült "szobában" többek között zsúfolt könyvespolc és emeletre vezető lépcső látható, a japán "utcán" pedig üzletek, fényreklámok és járókelők népesítik be a maximum deciméterrel mérhető tereket. A legkisebb doboz 5x5x5 cm, a legnagyobb 35x35x20 cm, ebből következik, hogy a figurák mérete egy és tíz centiméter között váltakozik.

Nehéz eldönteni, hogy szintiszta giccset lát-e az ember, vagy csupán egy számunkra idegen kultúra elfogadott remekléseit, amelyek – mondjuk – az origami tapicskolós, morfológiai változatai? A művész nő ráadásul nem is Japánban él, hanem Párizsban, ott ébredt fel benne a honi kultúra iránti vágyakozás.

Tanácsstalanok vagyunk a dobozképek láttán. Valójában nem is japán találmány, hiszen az eljárás kísértetiesen hasonlít a hazai, XVIII. századbéli zárdaképekre. Csakhogy azokat a "dobozokat" apácák alkották üvegyöngyből, csipkéből és szalagokból – és persze kicsiny bábukkal – privát házioltárként, a saját maguk számára. Ám a dobozkultúra igenis jellemző Japánra, hiszen szebbnél szebb, furfangosabbnál furfangosabb ládikákat készítettek lakkozott fából, s a miniatürizálás is közel áll hozzájuk. A probléma nem is a technikával és a megjelenés formájával van – nem tudhatjuk, hogy ez mennyire autentikus -, hanem a tartalommal. Mert van ám magyarországi élményeket idéző "puszta gémeskúttal" is tíz centiméteres dobozba komponálva, olyan triviálisan, hogy vetekszik bármely vidéki János vitéz-előadás festett díszletével, ám a valódi tördöfést mégsem ez adta. Az igazi mélypontot Marlene Dietrich cilinderes, közismert sztárfotójának körülbelül 15 centiméteres "papírszobra" képviseli – a többi műhöz hasonlóan ez is színesre festve -, ami már végképp egyértelművé teszi az ízlésbeli problémákat.

Messziről jött ember azt mond, amit akar. Talán azt is mutat, amit akar. Csak el ne higgyen mindent, aki ezekben a hetekben a szegedi Móra Ferenc Múzeum japán kiállításait látogatja.